
En Borrell, el cambrer i els tres cafés - Sala i Martín

Autor:

Data de publicació: 21-01-2014

En Xavier Sala i Martín desmunta la fal·làcia "Pepe Borrell - Llorach", que afirmen que no hi ha dèficit fiscal.

En Xavier Sala i Martín desmunta la fal·làcia "José Borrell/Llorach", que afirmen que no hi ha dèficit fiscal ([link](#)). Encara que no és el mateix.. a mi.. per a la "gent del carrer".. m'agrada més explicar-ho amb:

El vell problema del cambrer i els tres cafés

Tres amics es troben al cafè del poble i cada un d'ells es pren un cafè. Acabada la tertúlia demanen el compte al cambrer, i aquest els diu que són 10 duros cada cafè (gairebé com el preu d'en Zapatero) .

Els clients paguen cadascun els seus 10 duros, però es queixen al cambrer del preu del cafè. El cambrer s'en va cap a l'amo, li dona els 30 duros més la queixa dels 3 amics. L'amo accepta fer un descompte i li lliura 5 monedes d'1 duro perquè les torni als clients .

El cambrer, pensa per a si: "Són 3 clients, si els hi he de tornar 5 duros fa.. de mal repartir", així que li torna 1 duro a cada client i es queda amb 2 duros de propina. Al final doncs, cada client paga 9 duros.

Per tant, tenim: $(3 \times 9) + 2 = 29$ duros

Però, on és el duro que falta ?

Solució

Es tracta d'una "trampa" semblant a la que ha fet el ministre Borrell en negar el dèficit fiscal, i l'explicació és semblant a la que ha donat el professor Sala i Martín (el símil de pagar amb la VISA) .

El que passa en realitat és que no falta cap duro i el problema rau en que el compte està mal fet (com l'explicació del dèficit fiscal del Sr.Borrell). El compte ben fet seria :

Els clients paguen: $10 \times 3 = 30$ duros

L'amo li dona cinc duros al cambrer per tornar-los als clients: $30 - 5 = 25$ duros

El cambrer es guarda dos duros com a propina: $25 + 2 = 27$ duros

El cambrer retorna un duro a cada client: $(1 \times 3) + 27 = 30$ duros

"Allò que és bo.. si és senzill.. és doblement bo!.. (Francesc Vicent - rector de Vallfogona)

El cas de la demagògia del Sr. Borrell (i de la resta de Ministros de Economía), és una miqueta diferent i més complicat, com també ho és l'explicació d'en Sala i Martín, però el concepte enganyós.. és el mateix.. per entendre-ho només cal saber identificar correctament el "moviment dels diners" (cash flow).

P.S

A algú li pot estranyar l'atribució del rodolí al rector, però després d'haver-li atribuït al rector el robatori d'obres d'en Quevedo, atribuir-li això d'en Gracián és el mínim que podem fer per a compensar aquesta mentida històrica..

En un article publicat a El País el passat dia 20 de Gener, Josep Borrell i Joan Llorach Mariné conviden els lectors, que els expliquin on hi ha els 16.000 milions d'euros de la balança fiscal catalana. L'ex-ministre socialista i el seu coautor descriuen una suposadament graciosa situació en què, després d'aconseguir la independència, Artur Mas i Oriol Junqueras es presenten al despatx del conseller Andreu Mas Colell i li pregunten pels 16.000 milions del suposat dèficit de la balança fiscal catalana. Utilitzant les dades publicades per la Generalitat sobre els ingressos i despeses del 2009, Borrell i Llorach (B-LI) es mofen de Mas i Junqueras quan descobreixen que els diners no apareixen per cap part. Tot en un to molt divertit.

L'argument és el següent: el 2009, els catalans van pagar a l'Estat espanyol un total de 46.195 milions dels quals l'Estat només va gastar a Catalunya 45.403. La diferència són 792 milions i no els 16.000 milions que publica la Generalitat. Segons B-LI, per aconseguir els 16.000 milions, la Generalitat agafa aquest número i el "neutralitza".

En què consisteix la "neutralització"? En realitat, consisteix a fer una cosa tan sensat com és reconèixer que pagar amb la targeta VISA és equivalent a pagar en efectiu. Tots els que esteu llegint aquest post sabeu que el deute de la targeta de crèdit s'acaba pagant pel que comprar unes sabates pagant en efectiu és el mateix que comprar-los amb la VISA. Cap ciutadà racional pensa que pagant la targeta un s'escaqueja de pagar.

De la mateixa manera, "neutralitzar" la balança fiscal consisteix a reconèixer que quan un estat utilitza la "VISA" per pagar la despesa, l'import ha de ser pagat pels contribuents. Així de simple. No sé qui es va inventar la paraula "neutralització" per descriure el que s'està fent, però reconec que és una paraula fea que porta a engany. Per exemple, B-LI diuen que la neutralització es fa "per corregir el cicle econòmic".

No és veritat. La neutralització es fa perquè quan l'estat finança la seva despesa amb deute públic, un té l'obligació de corregir els números i reflectir que, tard o d'hora la despesa serà sufragat pels contribuents. I aquesta NO és una opció metodològica que un pot fer servir a la seva conveniència. Aquesta és una obligació intel·lectual: no fer-ho és com dir que el govern pot obrar el mil·lenari dels pans i els peixos, gastant com li vingui en gana sense que ningú pagui la factura(*). I això no té res a veure amb el cicle econòmic. Si en lloc d'època de crisi, el dèficit de l'estat es produís en època de bonança, la "neutralització" continuaria sent obligada.

No sé si és perquè la paraula "neutralització" no és prou descriptiva o perquè el concepte porta a engany, però la realitat és que hi ha una llarga tradició de polítics i opinadors que acusen els "neutralitzadors" de manipular les dades i que, per tant, el dèficit fiscal neutralitzat de Catalunya és un pur artilugi comptable creat pels nacionalistes. I l'article de B-LI forma part d'aquesta trista tradició(**): B-LI argumenten que la despesa de l'estat que es finança amb dèficits no ha de ser comptabilitzat ja que (en paraules literals) el deute "només és diners virtuals que s'ha de pagar en el futur". Davant d'aquest raonament, jo al Sr Borrell el convido que utilitzi la seva targeta per regalar-me un cotxe de 50.000 euros.

A molts els pot semblar un cotxe car, però a Borrell li semblarà barat. De fet, li semblarà gratis: al cap i a la fi, la targeta "només és diners virtuals que s'han de pagar en el futur"! Clarament l'argument que el deute no ha de ser comptabilitzat com un passiu per als contribuents és fal·liós i erroni. Deixant de banda els senyors Borrell i Llorach (i potser també a Antonio Zabala i Roció Martínez-Sempere) tothom entendria que el cost per al Sr Borrell de semblant regal seria de 50.000 euros, per més que l'hagués pagat amb la seva targeta de crèdit en lloc d'amb diners contant i sonant.

Però tornem a les dades de B-LI: resulta que el 2009, l'Estat espanyol va utilitzar la VISA per valor de 81.113 milions d'euros (aquesta és la magnitud del dèficit de l'estat). D'aquests diners, 15.618 milions van provenir de la VISA dels catalans (aquesta és la part proporcional que els toca pagar als catalans pel que fa a contribuents que són de l'Estat espanyol). El problema és que d'aquests 15.618 milions que l'Estat va apuntar a la VISA dels catalans, no es va gastar ni un euro a Catalunya. Això ho reconeixen B-LI quan accepten que la despesa TOTAL de l'Estat a Catalunya va ser de 45.403. Per tant, B-LI accepten que la totalitat dels 15.618 milions que s'apunto a la VISA dels catalans va ser gastada en altres comunitats d'Espanya.

Si el 2009 Catalunya hagués estat independent, els 15.618 milions que l'Estat va apuntar a la VISA dels catalans no s'haguessin gastat en altres comunitats. I com que no s'han gastat tampoc a Catalunya, els diners estarien disponibles,

contant i sonant, a la taula de Mas Colell. I aquesta és la resposta a la pregunta: si Catalunya fos independent, els 15.618 milions que l'Estat va apuntar a les VISAS dels catalans estaria a disposició de la Generalitat, juntament amb els 792 milions addicionals, per formar un total de (per favor posin música d'1,2,3 milions d'euros) ¡16.409 milions d'euros! Aquí hi ha els diners que buscaven, senyors Borrell i Llorach! (***)

L'argument és tan senzill que sembla estrany que tot un ex-ministre i catedràtic i tot un empresari hagin de demanar ajuda als lectors perquè els ho aclareixin. És clar que al millor no ho entenen perquè tenen una mica de mala fe. I intueixo que hi ha una mica de mala fe perquè B-LI utilitzen les dades del 2009 (que és l'any en què govern de l'Estat va utilitzar la VISA amb més alegria) i no les últimes dades disponibles que són les del 2010, tot i que aquestes dades ja fa vuit mesos (repeteix VUIT MESOS) que han estat publicades. Si en lloc de prendre les dades del 2009, prenem les del 2010, resulta que els ingressos que l'Estat va recaptar a Catalunya van ser de 51.164 milions d'euros, mentre que les despeses de l'Estat a Catalunya van ser de 45.329.

El saldo total, doncs, va ser d'un dèficit en contra de Catalunya de 5.835 milions d'euros en lloc dels pírrics 792 milions del 2009. El resultat final és el mateix. Ja he explicat que el saldo sense neutralitzar (és a dir, sense tenir en compte el que l'Estat va comprar amb la nostra targeta de crèdit) no té sentit. I els comptes del 2010 demostren que, un cop neutralitzat, el dèficit de la balança fiscal catalana torna a fer un saldo desfavorable de 16.543 o 8,5% del PIB Català. Aquesta és la constant de què parlen Mas i Junqueras i de la qual es cauen B-LI. Però que el resultat hagués estat el mateix no amaga que B-LI hagin escollit un any en què les dades eren especialment favorables per al seu intent de minimitzar el dèficit fiscal de Catalunya, sabent que les últimes dades disponibles no dibuixaven un escenari tan bonic per als seus interessos. Al millor B-LI no s'havien assabentat que feia vuit mesos que les dades del 2010 ja estaven disponibles. És possible. Tot i que és molt sospitos.

Resumint, B-LI van escriure un article retallant els lectors que els expliquessin on són els 16.000 milions del dèficit fiscal català. Jo he acceptat el repte i li ho he explicat: senyors Borrell i Llorach els 16.000 milions són els diners que l'Estat va apuntar a la targeta VISA dels catalans i que va gastar en altres territoris. Lògicament, en cas que Catalunya fos independent, tots aquests diners no s'haguessin gastat en altres comunitats d'Espanya pel que, en l'escena que descriuen vostès d'Artur Mas Oriol Junqueras, entrant al despatx d'Andreu Mas Colell i preguntant on són els famosos 16.000 milions, el conseller els hagués respost: els 16.409 milions estan damunt la meua taula, ¡davant dels seus nassos! Això sí, cal treure's la venda dels ulls per veure'ls.

(*) Les balances fiscals són una eina que permet estudiar la redistribució de recursos que l'estat fa a través dels impostos i la despesa pública entre els diferents territoris. El normal és que els ciutadans més rics paguin uns impostos més elevats que els més pobres i que la despesa pública vagi en direcció contrària de manera que es produeixi una redistribució de recursos des de les zones més riques a les més pobres. Les balances fiscals permeten veure la magnitud d'aquesta redistribució. Però perquè tinguin sentit, la suma de totes les balances fiscals ha de ser zero.

És a dir, si una regió és receptora neta de recursos, el normal és que aquests recursos vinguin de les altres regions. I al revés, si una regió és contribuent neta de diners, aquests diners vagin a parar a alguna altra regió. El mil·lenari dels pans i els peixos es produiria si, després de la intervenció fiscal de l'estat totes les regions hi sortissin guanyant. Però fixe'u-vos que això és exactament el que passa quan l'estat manté "paga amb la VISA" i aquests pagaments no es comptabilitza.

Fixeu-vos que, en aquest cas, l'estat gasta molt en totes les regions (per la qual totes pensen que han rebut molts recursos de l'estat) i no paguen res (perquè no comptabilitzem el que ens costarà pagar la VISA). Quan el 2009 l'estat espanyol va mantenir un dèficit estratosfèric, els càlculs sense neutralitzar morin que TOTES LES COMUNITATS D'ESPANYA van sortir guanyant de la redistribució interterritorial. El mil·lenari dels pans i els peixos. La neutralització del dèficit de l'estat assigna aquest dèficit proporcionalment a cadascuna de les comunitats de manera que, com ha de ser, la suma de totes les balances de totes les regions acaba sent zero. En economia, res és gratis. Ni tan sols el dèficit de l'estat.

(**) Rocío Martínez Sampere ho va fer en declaracions al Parlament de Catalunya i Antoni Zabalza (com Borrell, ex-dirigent del PSOE) ho ha repetit fins a la sacietat en una sèrie d'articles pesadíssims publicats a El País. La resposta a tots aquests articles és la mateixa que la que faig avui.

(***) Borrell i Llorach argumenten en el seu article que si Catalunya fos independent, hauria d'endeutar-se per 15.618 milions perquè, sumats als 792 milions que arreplega el saldo sense neutralitzar, Mas Colell tinguera 16.409 milions d'euros sobre la taula. Aquest argument és molt trampós. Fixeu-vos que B-LI parteixen de la situació en què el dèficit

abans de neutralitzar és de 792 milions. Aquesta xifra suposa que l'estat ja ha fet servir la VISA dels catalans per valor de 15.618 milions.

A partir d'aquí, diuen: "si els catalans s'independitzen, s'haurien de tornar a endeutar per tenir aquests 15.618 milions! NO, senyor Borrell! No faci trampes! Està vostè comptabilitzant el deute dues vegades! Si l'estat no s'hagués endeutat, no n'hauria pogut recaptar només 46.195 a Catalunya (hauria d'haver pujat els impostos) i no hauria pogut gastar a Catalunya els 45.403 sinó molt menys.

Si el 2009 l'Estat no hagués utilitzat la VISA (si el 2009 l'estat no hagués tingut un dèficit de 81.113 milions), el govern d'Espanya no hagués pogut gastar, ni a Catalunya ni a Espanya, cosa que va gastar. És a dir, sense l'endeutament l'estat hagués hagut de gastar un total de 81.113 milions menys a tot Espanya, 15.618 dels quals els hauria hagut de retallar a Catalunya. Per tant, els catalans haurien pagat 46.195 milions dels quals l'Estat només s'hauria gastat a Catalunya 29.784 (45.403 menys 15.618), per la qual cosa el dèficit de Catalunya seria d' El dèficit de la balança fiscal de Catalunya en aquest cas, hagués estat de 16.409 milions d'euros i no els 792 que suposen B-LI. A partir d'aquí B-LI es podrien preguntar què passaria si Catalunya hagués estat independent? Les respostes és que els ciutadans n'haurien pagat 46.195 i que a Catalunya només se n'haurien gastat 29.784. La diferència? A la taula de Mas Colell, esperant a ser gastats per la Generalitat i sense necessitat de tornar-se a endeutar. De nou, aquí hi ha els milions que buscava Borrell i que no trobava perquè feia servir un argument incorrecte.

Tot i que, imaginar què hagués passat si l'estat no s'hagués endeutat està bé com a hipòtesi de feina per demostrar com havia d'haver fet Borrell el seu argument, la realitat és que l'estat es va endeutar i va carregar 15.618 milions d'euros en la VISA dels catalans. Per tant, la comparació correcta és: formant part d'Espanya aquests diners es van carregar als ciutadans de Catalunya i es va gastar en altres territoris. I si Catalunya hagués estat independent, aquests diners carregats en la seva VISA hagués estat disponible sobre la taula de Mas Colell, esperant que Mas i Junqueras decidissin com gastar-lo. Així de simple.